

NOTULE VAN 'N GEWONE VERGADERING VAN DIE SWARTLAND MUNISIPALE RAAD GEHOUD IN DIE RAADSAAL, MALMESBURY OP DONDERDAG, 29 JANUARIE 2026 OM 10:00

TEENWOORDIG:

Speaker, rdh M A Rangasamy
Uitvoerende Burgemeester, rdh J H Cleophas
Uitvoerende Onderburgemeester, rdl J M de Beer

RAADSLEDE:

Bess, D G (DA)	Penxa, B J (ANC)
Booyesen, A M (VF+)	Pieters, C (ANC)
Fortuin, C (ANC)	Pypers, D C (DA)
Gaika, M F (EFF)	Smit, N (DA)
Jooste, R J (DA)	Van Essen, T (DA)
Le Minnie I S (DA)	Vermeulen, G (VF+)
Nel, M (DA)	Warnick, A K (DA)
Ngozi, M (ANC)	Williams, A M (DA)
Papier, J R (GOOD)	White, G E (PA)

Beampies:

Munisipale Bestuurder, mnr J J Scholtz
Direkteur: Finansiële Dienste, mnr M A C Bolton
Direkteur: Siviele Ingenieursdienste, mnr L D Zikmann
Direkteur: Elektriese Ingenieursdienste, mnr T J Möller
Direkteur: Beskermingsdienste, mnr H Witbooi
Direkteur: Korporatiewe Dienste, me M S Terblanche
Direkteur: Ontwikkelingsdienste, me J S Krieger
Bestuurder: Sekretariaat en Rekords, me N Brand

1. OPENING

Die Speaker verwelkom die Uitvoerende Burgemeester, raadsdames, raadshere, raadslede, amptenare en lede van die publiek. 'n Spesiale woord van verwelkoming word gerig aan, me G Schultz, die Senior Bestuurder: Kantoor van die Ouditeur-Generaal.

Pastoor J Philander open die vergadering met skriflesing en gebed op uitnodiging van die Speaker.

Die Speaker dra sy gelukwensing oor aan raadslede wat hul verjaarsdag die afgelope tyd herdenk het.

2. VERLOF TOT AFWESIGHEID

Verlof tot afwesigheid word verleen aan rdle E C O'Kennedy en P E Soldaka.

3. AFVAARDIGINGS/VERKLARINGS EN MEDEDELINGS/VOORLEGGINGS

3.1 VOORLEGGING DEUR DIE KANTOOR VAN DIE OUDITEUR-GENERAAL INSAKE DIE 2024/2025 OUDIT UITKOMSTE

'n Voorlegging word gedoen deur die Senior Bestuurder: Kantoor van die Ouditeur-Generaal, me G Schultz, insake die eksterne audit uitkomst van die 2024/2025 finansiële jaar.

3.1/...

Me Schultz hou die volgende aanbevelings deur die Kantoor van die Ouditeur-Generaal voor, naamlik:

- (1) Die Munisipale Bestuurder, met die ondersteuning van bestuur, voortgaan om doeltreffende toesig uit te oefen, gereelde hersienings te doen en nakoming van toepaslike wette en regulasies te monitor, met 'n besondere fokus op die voorkoming van onreëlmatige uitgawes. Die gewenste uitkoms is dat die munisipaliteit daarin slaag om 'n posisie te bereik en te handhaaf waar sodanige uitgawes uitgeskakel word, om sodoende vordering langs die kontinuum te bewerkstelling;
- (2) Die munisipaliteit voortgaan met die ontwikkeling van gedetailleerde aksieplanne om die grondliggende oorsake van ouditbevindinge aan te spreek en langdurige tegniese kwessies op te los, spesifiek met betrekking tot BTW op Biblioteektoelaes. Die Raad en die Ouditkomitee deurlopend hersiening van aksieplanne handhaaf om te verseker dat die voorgestelde aksies gefokus, uitvoerbaar en in staat is om die gewenste uitkomst te bereik. Dit is verder noodsaaklik om die vordering op implementering gereeld te monitor ten einde die tydige en doeltreffende oplossing van geïdentifiseerde kwessies te ondersteun.

VIR KENNISNAME

4. NOTULES VIR BEKRAGTIGING

4.1 NOTULE VAN 'N GEWONE RAADSVERGADERING GEHOU OP 30 OKTOBER 2025

BESLUIT

(op voorstel van rdl D G Bess, gesekondeer deur rdd J M de Beer)

Dat die notule van 'n Gewone Raadsvergadering gehou op 30 Oktober 2025 goedgekeur en deur die Speaker onderteken word.

4.2 NOTULE VAN 'N SPESIALE RAADSVERGADERING GEHOU OP 3 DESEMBER 2025

BESLUIT

(op voorstel van rdl D G Bess, gesekondeer deur rdd J M de Beer)

Dat die notule van 'n Spesiale Raadsvergadering gehou op 3 Desember 2025 goedgekeur en deur die Speaker onderteken word.

5. VERSLAGDOENING INSAKE GEDELEGEERDE BESLUITNEMING DEUR DIE UITVOERENDE BURGEMEESTER

BESLUIT

Dat kennis geneem word van die Uitvoerende Burgemeester se besluite ingevolge gedelegeerde bevoegdheid, soos vervat in die onderstaande notules:

5.1 NOTULE VAN 'N GEWONE VERGADERING VAN DIE UITVOERENDE BURGEMEESTERSKOMITEE GEHOU OP 16 OKTOBER 2025

saamgelees met

NOTULES VAN PORTEFEULJEKOMITEEVERGADERINGS GEHOU OP 8 OKTOBER 2025

5.2 NOTULE VAN 'N GEWONE VERGADERING VAN DIE UITVOERENDE BURGEMEESTERSKOMITEE HOU OP 19 NOVEMBER 2025

saamgelees met

NOTULES VAN PORTEFEULJEKOMITEEVERGADERINGS GEHOU OP 12 NOVEMBER 2025

6./...

6. VERSLAGDOENING INSAKE GEDELEGEERDE BESLUITNEMING DEUR DIE MUNISIPALE BESTUURDER

BESLUIT

Dat kennis geneem word van die Munisipale Bestuurder se besluite ingevolge gedelegeerde bevoegdheid, soos vervat in die onderstaande notules:

- 6.1 NOTULE VAN 'N VERGADERING VAN DIE BODBEOORDELINGSKOMITEE GEHOU OP 1 OKTOBER 2025**
- 6.2 NOTULE VAN 'N VERGADERING VAN DIE BODBEOORDELINGSKOMITEE GEHOU OP 10 OKTOBER 2025**
- 6.3 NOTULE VAN 'N VERGADERING VAN DIE BODBEOORDELINGSKOMITEE GEHOU OP 15 OKTOBER 2025**
- 6.4 NOTULE VAN 'N VERGADERING VAN DIE BODBEOORDELINGSKOMITEE GEHOU OP 29 OKTOBER 2025**

7. SAKE VOORTSPRUITEND UIT DIE NOTULES

Geen.

8. SAKE VIR BESPREKING

8.1 VOORLEGGING VAN KONSEP JAARVERSLAG: 2024/2025 FINANSIËLE JAAR (7/1/1/1)

Die 2024/2025 Konsep Jaarverslag is opgestel ooreenkomstig die formaat soos voorgeskryf deur MFMA Omsendbrief 63 gedateer 26 September 2012, en word voorgelê aan die Raad ingevolge Artikel 127(2) van die Plaaslike Regering: Wet op Munisipale Finansiële Bestuur, 2003 (MFMA, Wet 56 van 2003).

Die jaarverslag sluit onder andere in –

- (1) die finansiële state;
- (2) ouditverslag van die Ouditeur-Generaal; en
- (3) die jaarlikse prestasieverslag.

BESLUIT

(op voorstel van rdl I S le Minnie, gesekondeer deur rdl D C Pypers)

- (a) Dat kennis geneem word van die jaarverslag vir die 2024/2025 finansiële jaar soos voorgelê in terme van artikel 127(2) van die MFMA, en opgestel in die formaat soos voorgeskryf deur MFMA Omsendbrief 63 van 2012 van Nasionale Tesourie;
- (b) Dat kennis geneem word van die opvolgaksies waaraan in terme van artikel 127 van die MFMA uitvoering gegee sal word, te wete –
 - (i) die openbaarmaking van die jaarverslag;
 - (ii) die rig van 'n uitnodiging aan die publiek om vertoë daaromtrent te rig;
 - (iii) uitnodiging aan die publiek en die relevante staatsorgane om die raadsvergadering op 31 Maart 2026 by te woon, wanneer die jaarverslag en oorsigverslag bespreek sal word;
 - (iv) voorlegging van die jaarverslag aan die Ouditeur-Generaal, provinsiale tesourie en die provinsiale departement verantwoordelik vir plaaslike regering;
- (c) Dat die MPAC, na afloop van die sluiting van kommentaar op die jaarverslag, 'n gedetailleerde analise sal doen van die vertoë wat ontvang is, ten einde die konsep oorsigverslag op te stel vir oorweging deur die Raad op 31 Maart 2026;
- (d) Dat raadslede wat nie op die MPAC dien nie, kennis neem dat dit ook van hulle verwag word om hul eie evaluering van die jaarverslag te doen, onder andere in konsultasie met hul kiesers, wykskomitees en wyksverteenwoordigers om insette en kommentare aan te moedig vir oorweging by die volle raadsvergadering op 31 Maart 2026.

8.2 KWARTAALVERSLAG (ARTIKEL 52 VAN MFMA): OKTOBER TOT DESEMBER 2025 (7/1/2/2-2)

Die voorlegging van die kwartaalverslag aan die Raad word voorgeskryf deur Artikel 52(d) van die Wet op Plaaslike Regering: Munisipale Finansiële Bestuur, Wet 56 van 2003 (MFMA).

BESLUIT

(op voorstel van rdl A K Warnick, gesekondeer deur rdh T van Essen)

Dat kennis geneem word dat die kwartaalverslag op 27 Januarie 2026 by die MPAC ter tafel gelê was en dat die MPAC, by wyse van verslagdoening aan die Raad, aanbeveel dat die Raad kennis neem van die kwartaalverslag, soos voorgeskryf deur Artikel 52 van die Wet op Munisipale Finansiële Bestuur, Wet 56 van 2003 ten opsigte van die implementering van die begroting sowel as die prestasie teenoor die Topvlak Dienslewering- en Begrotingimplementeringsplan van die Munisipaliteit vir die periode 1 Oktober tot 31 Desember 2025.

8.3 HALFJAARLIKSE BEGROTING- EN PRETASIE-EVALUASIE VAN DIE 2025/2026 FINANSIËLE JAAR (7/1/2/2-2)

Artikel 72(1) van die MFMA, Wet 56 van 2003 bepaal dat die rekenpligtige beampte teen 25 Januarie van elke jaar die prestasie van die Munisipaliteit gedurende die eerste helfte van die finansiële jaar moet evalueer en aan die Uitvoerende Burgemeester voorlê.

Die Halfjaarlikse Begroting- en Prestasieverslag, soos opgestel in lyn met die voorskrifte van die Munisipale Begroting- en Verslagdoeningsregulasies (Algemene Kennisgewing 393 soos afgekondig in die Staatskoerant gedateer 17 April 2009), word ter tafel gelê.

BESLUIT

(op voorstel van rdl I S le Minnie, gesekondeer deur rdl D C Pypers)

Dat kennis geneem word van die halfjaarlikse begrotings- en prestasie-evaluasie met betrekking tot die eerste helfte van die 2025/2026 finansiële jaar en meer spesifiek die noodsaaklikheid om die oorspronklike begroting te hersien deur middel van 'n aansuiweringsbegroting.

8.4 GOEDKEURING VAN DIE 2025/2026 HALFJAARLIKSE EN MEERJARIGE AANSUIWERINGS- KAPITAAL EN BEDRYFSBEGROTING (5/1/1/1, 5/1/1/2 – 24/25)

Die 2025/2026 Halfjaarlikse en Meerjarige Aansuiweringskapitaal en -Bedryfsbegroting is bespreek tydens 'n vergadering van die Begrotingsbeheerkomitee gehou op 16 Januarie 2026 en aan die Uitvoerende Burgemeesterskomiteevergadering voorgelê op 21 Januarie 2026 vir aanbevelings aan die Raad.

Die voorlegging van die aansuiweringsbegroting geskied ingevolge Artikel 28 van die MFMA, Wet 56 van 2003 nadat die prestasie van die Munisipaliteit gedurende die eerste helfte van die finansiële jaar geëvalueer is – verwys item 8.3.

Die Speaker bring die aangeleentheid tot stemming en die 2025/2026 Halfjaarlikse en Meerjarige Aansuiweringskapitaal en -Bedryfsbegroting word beslis (in die afwesigheid van twee raadslede) met 19 raadslede ten gunste daarvan en twee raadslede wat buite stemming bly.

BESLUIT

(op voorstel van rdh J H Cleophas, gesekondeer deur rdh T van Essen)

- (a) Dat kennis geneem word dat die Begrotingsbeheerkomitee vergader het om die verduidelikings en motivering van die finansiële personeel en ander direkteure te oorweeg in 'n poging om die Uitvoerende Burgemeester te adviseer insake die pad vorentoe;

(b)/...

8.4/...

- (b) Dat kennis geneem word dat, gebaseer op die nuutste riglyne vanaf die Nasionale Tesourie (NT), die kapitaaluitgawe met betrekking tot Eskom se gedeelte van die toevoer na die substasie vir die opgradering van elektrisiteitsvoorsiening, nou as 'n bedryfsuitgawe beskou word en die finansiering as Konstruksie Kontrak Inkomste, wat 'n herallokasie van fondse in die aansuiweringsbegroting noodsaak;
- (c) Dat die Raad die R6 786 000 oorbruggingsfinansiering van kapitaalprojekte befonds deur CRR, vir sekere elektriese infrastruktuur goedkeur weens die tydsberekening van die INEP-toekennings, wat mag verskil van die Munisipaliteit se finansiële jaar in die konteks van goedkeuring van fondse soos vereis deur die Departement en wanneer die projekte geïmplementeer moet word binne die munisipale konteks;
- (d) Dat goedkeuring verleen word om die 2025/2026 en meerjarige kapitaalprojekte te wysig as deel van die gekonsolideerde kapitaalprogram soos gelys in **(Annexure A-1: Adjusted 2025/26 MTREF Capital Budget)**; ingesluit die wysigings aan die buite jare om die voorgeskrewe verkrygingsproses vir die Malmesbury De Hoop 132/11kV Substation projek te akkommodeer;
- (e) Dat die Raad die gewysigde befondsingsbronne oorweeg en goedkeur wat verband hou met die raad se kapitaalprogram en daarop let dat die befondsingsbronne beskikbaar is en nie vir ander doeleindes geormerk is nie;

FINANCING SOURCES	Original Budget 2025/26	Mid-Year Adj Budget 2025/26	Increase / (Decrease)	Adjusted Budget 2026/27	Adjusted Budget 2027/28
Capital Replacement Reserve (CRR)	143 511 923	138 530 034	(4 981 889)	144 869 611	163 511 318
External Loan	30 000 000	-	(30 000 000)	-	-
Municipal Infrastructure Grant (MIG)	25 405 000	25 405 000	-	27 293 000	28 388 000
Dept. of Infrastructure	58 112 132	89 405 296	31 293 164	38 657 000	103 110 672
Integrated National Electrification Programme (INEP)	17 821 124	-	(17 821 124)	-	21 811 000
Water Services Infrastructure Grant	17 044 000	17 044 000	-	-	-
Municipal Disaster Response Grant	-	7 443 610	7 443 610	-	-
Regional Socio-economic Projects	78 261	78 261	-	-	-
Fire Service Capacity Support Grant	478 261	478 261	-	-	-
Water Resilience Grant	1 304 348	1 304 348	-	-	-
Dept. Cultural Affairs and Sport	43 478	43 478	-	43 478	43 478
Western Cape Education Department (Private funding)	-	308 354	308 354	-	-
Donation	-	9 500	9 500	-	-
GRAND TOTAL	293 798 527	280 050 142	(13 748 385)	210 863 089	316 864 468
MTREF Approved Budgets				224 945 089	310 171 191

- (f) Dat die Raad die wysigings goedkeur (wat verband hou met Artikel 19) ten opsigte van die projekte, soos gelys in **(Annexure A-2: Capital Projects ito Sec 19)**;
- (g) Dat die volgende totale gewysigde uitgawes per departement (per direktoraat) goedgekeur word, wat insluit beide bedryfs- en kapitale uitgawes per direktoraat (VOTE), ten einde departemente in staat te stel om pro-aktief ongemagtigde uitgawes te voorkom;

Tabel/...

2025/26 MTREF	Capital Expenditure by Vote				Operating Expenditure by Vote				Total Expenditure by Vote			
	ORGB	ADJUSTED MTREF			ORGB	ADJUSTED MTREF			ORGB	ADJUSTED MTREF		
	2025/26	2025/26	2026/27	2027/28	2025/26	2025/26	2026/27	2027/28	2025/26	2025/26	2026/27	2027/28
R thousands												
Vote 1 - Corporate Services	573	448	575	577	49 233	55 687	52 164	55 536	49 807	56 135	52 739	56 113
Vote 2 - Civil Services	143 991	152 493	116 213	145 139	431 330	429 799	451 042	472 550	575 321	582 293	567 255	617 690
Vote 3 - Council	12	12	12	12	25 469	25 414	26 504	27 629	25 481	25 426	26 516	27 641
Vote 4 - Electricity Services	88 166	35 110	48 092	66 635	559 645	584 030	656 652	643 261	647 810	619 140	704 743	709 896
Vote 5 - Financial Services	168	82	76	672	84 577	84 884	90 928	97 432	84 745	84 966	91 003	98 104
Vote 6 - Development Services	59 076	90 020	44 747	103 205	172 555	190 897	212 688	170 291	231 632	280 916	257 435	273 496
Vote 7 - Municipal Manager	12	42	12	12	11 298	11 682	11 910	12 679	11 310	11 724	11 922	12 691
Vote 8 - Protection Services	1 800	1 844	1 136	612	124 701	132 992	131 430	138 699	126 501	134 836	132 566	139 311
Grand Total	293 799	280 050	210 863	316 864	1 458 809	1 515 385	1 633 317	1 618 077	1 752 608	1 795 435	1 844 180	1 934 941

- (h) Dat goedkeuring verleen word om die hoë-vlak kapitaal- en bedryfsbegroting vir die 2025/2026 en meerjarige begrotings as volg te wysig (**Annexure A and B: Adjusted 2025/26 MTREF Capital and Operating Budget**), ingesluit die wysigings aan die buite jare om die verkrygingsproses vir die Malmesbury De Hoop 132/11kV Substation projek, onder andere, te akkommodeer;

	Oorspronklike Begroting 2025/26	Half-Jaar Aansuiwerings begroting 2025/26	Aanpassings	Oorspronklike Begroting 2026/27	Gewysigde Begroting 2026/27	Oorspronklike Begroting 2027/28	Gewysigde Begroting 2027/28
Kapitaalebegroting	293 798 527	280 050 142	(13 748 385)	224 945 089	210 863 089	310 171 191	316 864 468
Bedryfsuitgawes	1 458 809 231	1 515 384 860	56 575 629	1 576 228 890	1 633 317 290	1 618 076 969	1 618 076 969
Bedryfsinkomste	1 606 490 727	1 725 538 886	119 048 159	1 676 968 153	1 676 968 153	1 777 306 422	1 777 306 422
Begrote (Surplus)/ Tekort	(147 681 496)	(210 154 026)	(62 472 530)	(100 739 263)	(43 650 863)	(159 229 453)	(159 229 453)
Minus: Kapitaal Toekennings en Donasies	120 565 734	141 838 438	21 272 704	86 861 478	65 993 478	153 353 150	153 353 150
(Surplus)/ Tekort	(27 115 762)	(68 315 588)	(41 199 826)	(13 877 785)	22 342 615	(5 876 303)	(5 876 303)

- (i) Dat goedkeuring verleen word om die definisie van gratis basiese dienste vir deernisse in die Tariewe lêer uit te brei om ook gratis grootmaat-basiese dienste in te sluit vir inwoners van erkende informele nedersettings deur die Raad, wat nie 'n dienste-aansluiting in hulle naam het nie (**Annexure C: 2025/26 Tariff File Extract**) en derhalwe nie noodwendig deel vorm van die register van goedgekeurde deernishuishoudings nie;
- (j) Dat kennis geneem word dat die veranderinge in die bedryfsbegroting geen impak op tariewe het ten opsigte van die 2025/2026 finansiële jaar of buite-jare nie maar sal lei tot 'n verhoging in die begrote netto surplus van R27 115 762 na 'n begrote netto surplus van R68 315 588 vir 2025/2026;
- (k) Dat die aangepaste begrotingskedules (B1 tot B10) soos vereis deur die Begroting en Verslagdoening Regulasies goedgekeur word soos vervat in (**Annexure D: Budget Report and B-Schedules 2025/26 – 2027/28**)
- (l) Dat die Hoof Finansiële Beampte voldoen aan die vereistes van die Begrotingsformate in die konteks van die verslagdoeningsvereistes aan Provinsiale en Nasionale Tesourie;

8.4/...

- (m) Dat die Dienslewering– en Begrotingimplementeringsplan (SDBIP) toepaslik dienoooreenkomstig gewysig word.

[Nota: Vir die volledigheid en implementering, sal op die Engelse weergawe van die aanbevelings staat gemaak word.]

8.5 GEDRAGSKODE VIR RAADSLEDE: VERKLARING VAN BELANGE (3/1/1)

Die Gedragskode vir Raadslede soos vervat in Bylae 7 van die Munisipale Strukturewet, bepaal, onder andere, dat raadslede op 'n jaarlikse basis hul belange moet verklaar, ingesluit geskenke wat deur 'n raadslid ontvang was.

Die 2023 Regulasies bepaal dat die belange vir 'n kalenderjaar verklaar moet word en daarom word daar van raadslede vereis om belange vir die periode 1 Januarie 2025 tot 31 Desember 2025 te verklaar.

BESLUIT

- (a) Dat raadslede kennis neem van die bepalings ingevolge items 6 tot 8 van die Gedragskode vir Raadslede;
- (b) Dat raadslede kennis neem dat die aard of detail van die finansiële belange van 'n raadslid soos na verwys in Item 8 van die Gedragskode vir Raadslede, **jaarliks op skrif aan die Munisipale Bestuurder verklaar moet word**, ingesluit geskenke wat deur 'n raadslid ontvang word en wat in waarde R1 000,00 oorskry;
- (c) Dat kennis geneem word dat die verklaring soos na verwys in paragraaf (b), teen nie later nie as Woensdag, 11 Februarie 2026 by die Direkteur: Korporatiewe Dienste ingedien moet word.

GETEKEN:
SPEAKER